

ВІД ЛЬОНОКОМБІНАТУ ДО НЬЮ-ДЖЕРСИ

Життя, як стерня: не пройдеш, ноги не вколовши – говорить народна мудрість. Чимало всього довелось витерпіти нашій героїні, й не одну чашу гірку випити, та Ольга Максимівна Звіркowska ніколи не здавалася й доля завжди її винагороджувала за терпіння, наполегливість, віру й надію на краще майбуття.

Родом Ольга Максимівна із села Вільхівка Березнівського району. Сім'я виховувала чотирьох дітей – Олечка була найстарша. Батько знаний у селі механік, дуже добре вправлявся з будь-якою технікою. Самостійно опанував грамоту та працював на невеликій електростанції, що функціонувала при колгоспі. На всі руки був майстер – ремонтував навіть наручні годинники. Мама працювала в колгоспі та займалася вихованням дітей.

– Пригадую, як з матусею бігала на колгоспне поле полоти льон. Оскільки відповідної техніки не було, то все робилося руками: пололи, збирали і зв'язували в

вступати в Рівненський педагогічний інститут.

Ми домовилися, що я влаштуюся в Рівному, оскільки маю паспорт, а його вже після армії направлять до мене. Колись без паспортів, крім будівництва і Льонокомбінату, нікуди не брали. На жаль, на іспитах «засипалася», але ж не вертатися назад – влаштувалася листоношею. Паралельно з роботою стала відвідувати курси крою і шиття. Завершивши навчання, влаштувалася працювати на Рівненську фабрику дитячої іграшки – швачкою-надомницею: шила лялькам сукенки, непогано малювала, навіть для розкрійників малювала моделі, та готувалася до вступу. Так пройшов рік, розпочалася вступна кампанія – і знову невдача, не вистачило кіль-

снопики, після чого працює (що використовували для прання) оббивали насіння, мочили, розстиляли. А тоді льон роздавався людям додому, де його сушили, ламали в терниці, щоб вилущити волокно з костриці, й вже витіпаний та вичесаний льон зв'язували в куделі та здавали в колгосп.

Мені було тринадцять, як в наш дім прийшла біда: спочатку згоріла хата, невдовзі помирає мама. Всі хатні обов'язки лягли на мої плечі. Звичайно, важку роботу тато сам робив, а вчила мене готувати та допомагала спочатку справлятися з домашніми справами бабуся, бо крім цього я ж іще ходила до школи. Закінчивши сім класів, я не змогла продовжити навчання, оскільки добиратися в сусіднє село, що за п'ять кілометрів, не мала можливості. Через рік у селі відкрили вечірню школу та я продовжила навчання. Разом з тим влаштувалася у Вільхівську школу техпрацівницею: прибирала, топила грубки, дзвонила на урок і з уроку. Два роки працювала на цій роботі. Директор помітив, що дуже добре ладнаю з дітьми, тож запропонував посаду старшої піонервожатої, оскільки в той момент якраз звільнилася ця вакансія. В Рівному я пройшла місячні курси та зі всією завзятістю, що властива моїй життєрадісній натурі, взялася до нової роботи, – ділиться спогадами юності пані Ольга.

– В основному я займалася виховною роботою: бібліотека, художня самодіяльність, керівництво молодшим хоромим колективом, ми навіть концерти давали в сусідніх селах. Крім того, я опікувалася ще чотирма початковими школами, що знаходилися в сусідніх селах, і раз на тиждень відвідувала кожну з них. Крутилася як білка в колесі, вихідний мала тільки в понеділок, бо в неділю сиділа в бібліотеці, а також молодшим школярам проводила читання казок. Вже зустрічалася тоді з хлопцем, але заміж я ще не збиралася, дуже хотіла вступити на педагогічний у Рівне.

І тут як сніг на голову з'явився дуже наполегливий кавалер, місяців п'ять не давав мені проходу, нічого його не зупиняло. Як тільки я його не відмовляла - ходив і все. Вже моя і його рідня мене стали вмовляти, щоб погоджувалася та виходила за нього заміж. Довго я впиралася та врешті-решт здалася. Прийняла пропозицію, тільки з умовою, що я хочу вчитися, а він погодився навіть не задумуючись. 1 травня відгуляли весілля, в серпні його забрали до армії, а я звільнилася й поїхала

вступити на кампанія – і знову невдача, не вистачило кількох балів, – розповідає про свій сумний досвід Ольга Максимівна.

– З армії повернувся чоловік, незабаром народився син, тож мені так і не вдалося вступити. Два роки працювала в садочку нянею. Згодом у нас з'явилася й донечка. Вона важко перехворіла й лікарі не рекомендували продовжувати водити її в садочок, тож довелося залишити роботу й займатися дитиною. Але почав хворіти чоловік, щось терміново треба було вирішувати, адже його однієї зарплати не вистачало. Від сусідки дізналася про роботу на Льонокомбінаті. На повний робочий день в цех я не могла піти, бо дитину не було на кого залишити, тож влаштувалася прибиральницею в гуртожиток № 9. О п'ятій я приходила на роботу й до восьми встигала все прибрати. Раз на тиждень чергувала, в такому разі я брала донечку із собою, залишали на вахті чи дівчатам, щоб приглядили. Одним словом, викручувалися як могли.

Згодом ми забрали свекруху до себе й мені стало легше, то я ще взяла одну роботу в педінституті. Свекрухи бувають різні, але моя замінила мені матір. Дуже довгий час працювала на двох роботах, бо ми хотіли машину купити, а я завжди добивалася поставлених цілей.

У 1987 році перевелася в льоночесальний цех корпусу технічних тканин. Василь Миколайович Баюн – майстер чесальної ділянки, взяв мене в якості учениці оператора чесальних машин. Мосю наставницею була Ганна Дзюбук. За чотири місяці я досконало вивчила майже всі машини - від чесальних до рівничних, без проблем працювала на кожній з них. Особливу увагу в цеху приділяли правилам техніки безпеки, ми навіть іспит складали, оскільки машини надзвичайно швидкі. Форма робочого одягу - штани й футболка з коротким рукавом, щоб не захопило в машину. Більшість дівчат обслуговували дві машини, я ж брала дві-три, а моя наставниця аж із чотирма справлялася. Незабаром мені присвоїли звання ударника комуністичної праці.

Колектив, в якому довелося працювати, був хорошим. Всі працюючі, при потребі допомагали й виручали. Працювала б і далі, але донька вийшла заміж та незабаром народила онука. Тому я оформила декретну відпустку на себе, оскільки донька не могла перевестися на заочне у зв'язку зі специфікою майбутньої професії. Думала, коли вона закінчить навчання, знову піду на комбінат, але так трапилося, що вже почалися масові

скорочення працівників, тож у 1997 році вийшла на пенсію.

Продовжувала працювати, син займався торгівлею, то я йому допомагала. Спочатку все більш-менш було нормально, але потім ситуація різко змінилася, купівельна спроможність населення впала у зв'язку з економічною кризою, масовим безробіттям. Чоловікові ставало дедалі гірше, грошей іноді й на продукти не вистачало, про ліки взагалі мовчу. Що ж робити, фінанси вкрай необхідні... Тож добрі люди підказали й допомогли виїхати в США. Там я працювала бекі-сітером, тобто займалася домашньою роботою й доглядала за дітьми, відправляла і забирала їх зі школи та інших додаткових занять і гуртків. Спочатку проживала й працювала в Стейтен-Айленді - це північна частина штату Нью-Йорк, а згодом переїхала в Нью-Джерсі. Як прийшов час від'їжджати, 11 вересня 2001 року стався теракт, то я так боялася летіти, що залишилася в США й прожила там ще три з половиною роки.

У 2004 році повернулася додому, працювала гардеробником в РДГУ. У 2015 році в розпал неоголошеної війни на Сході, щоб хоч чимось допомогти тим хлопцям, цілий рік плела шкарпетки. Чотири роки як ніде вже не працюю, займаюся домашніми справами та складаю генеалогічне дерево свого роду.

Надія РОМАНЧУК